

پژوهشگر: فاطمه دباغی، فوق لیسانس پرستاری بهداشت جامعه و همکاران*

سال پژوهش: خرداد ماه ۱۳۶۲ تهران

موضوع پژوهش:

بررسی میزان آگاهی مادران در مورد واکسیناسیون کودکان صفر تا دو سال در مراکز بهداشت وزارت بهداری (سابق) در تهران

مسائل بهداشتی محسوب می‌گردد. پژوهشگر طی تجربه چندین ساله خود در آموزش پرستاری و خدمات پرستاری بهداشت جامعه همراه مشاهده کرده است که عوامل فوق الذکر در دریافت خدمات بهداشتی موثرند و آموزشها زمانی تائیز دارد که عواملی چون یوسوادی و فقر تا حدی ریشه کن شده باشد. با توجه به اهمیت پیشگیری از بیماریهای عفونی در جامعه، و نقش پرستاران بهداشت جامعه در کاهش میزان بروز بیماریها و اعتلای بهداشت در جامعه، پژوهشگر برآن شد که به بررسی یکی از علل استفاده از خدمات واکسیناسیون پردازد.

در این رابطه میزان آگاهی مادران از واکسیناسیون کودکان در ۲ سال اول زندگی باید تعیین شود تا بتوان با استفاده از یافته‌های این پژوهش، برنامه‌هایی تنظیم کرد که در کاهش میزان بروز بیماریها و توسعه مفهوم پیشگیری در جامعه همچنین تا حدودی در برقراری و حفظ سلامت و بهداشت موثر واقع گردد. به اعتقاد پژوهشگر آگاه کردن هرچه بیشتر مادران بر لزوم واکسیناسیون کودکان در ۲ سال اول زندگی و پیگیری نیاز بهداشتی آنان، می‌تواند اقدامی موثر و مفید بشمار آید بنابراین نقش پرستاران و افرادیکه به طور مستقیم و یا غیرمستقیم با مادران در ارتباط هستند در آگاهی دادن به آنها برای پیشگیری از بیماریهای واگیر و کاربرد واکسیناسیون از اهمیت خاصی برخوردار است. فریمن^۱ معتقد است که فقط سطح اینمی و مصوبیت در جامعه از وظایفی است که به عهده پرستاران

زمنیه پژوهش:
در پنجاه سال گذشته واکسیناسیون با موفقیت حیرت انگیزی دیفتری، سیاه سرفه، فلنج اطفال، سرخک را کنترل کرده است. همچنین کزار و سل دوران کودکی نیز تا حدی در اثر واکسیناسیون از بین رفته است. ولی با این وصف واکسیناسیون به عنوان یکی از موثرترین روشهای در طب پیشگیری، هنوز در دسترس کلیه کودکان جهان قرار ندارد. براساس نظریات ماہلر در حدود ۸۰ میلیون کودک سالیانه در کشورهای در حال رشد متولد می‌شوند ولی همه آنها از مصنون سازی لازم برخوردار نمی‌شوند، برای این مستله علتها زیادی وجود دارد که بر حسب کشورهای مختلف از اهمیت ویژه متفاوتی برخوردار است. از آن جمله: خدمات بهداشتی به اندازه کافی در اختیار مادران نبوده است و مادران نتوانسته اند واکسنها مورد لزوم را متناسب با سن کودک دریافت کنند. همچنین از برنامه واکسیناسیون به منظور کاهش مرگ و میر استفاده نشده است. و یا به دلیل کمبود تیروی حرقه‌ای، مدیریت و برنامه‌ریزی واکسیناسیون به خوبی صورت نگرفته است. پایین بودن سطح سواد، افزایش بعد خانوار در این جوامع همچنین، نبودن آموزش همگانی مسائل بهداشتی، از عوامل موثر در

* خانم شهناز روشن، فوق لیسانس پرستاری بهداشت و جامعه
خانم فرنگیس شاپوریان، فوق لیسانس پرستاری داخلی و
جراحی
آقای پرویز کمالی، فوق لیسانس آمار

گردید که ۶۰٪ از کل جمعیت واکسیناسیون ناقص و ناتمام داشته‌اند پس از این بررسی مقدماتی والدین کودکان را با اصول واکسیناسیون اجباری آشنا کرده‌اند بدین منظور کلاسهای آموزشی در ۱۷ کلینیک بهداشتی برقرار کرده و برنامه واکسیناسیون از طریق رسانه‌های گروهی به خانواده‌ها ابلاغ کرده‌اند. محققین طی بررسی اظهار داشته‌اند که با اجرای این برنامه ۹۱٪ از کل کودکان مورد بررسی برعلیه بیماریهای واگیر واکسینه شدند. آنچونی ورید معتقد بودند که اجرای این برنامه والدین را نسبت به انجام بموقع واکسیناسیون کودکان آگاه کرده است. همچنین پرستاران بهداشت نقش تعیین کننده در این پژوهش داشته‌اند.

لینستروم^۱ (۱۹۷۵) علاوه بر آگاه کردن والدین به مسئله واکسیناسیون معتقد است که پرستار بهداشت به هنگام کار در درمانگاههای بهداشت با مسائلی از قبیل عدم توجه والدین به تاریخ‌های تعیین شده جهت واکسیناسیون مواجه می‌شود. در سیاری از موارد والدین این خطرا را بسیار ساده تلقی می‌کنند. پژوهشگر معتقد است که عدم توجه والدین به تاریخهای تعیین شده جهت واکسیناسیون با فاکتورهایی چون فقر بهداشتی، نارسایی در برنامه‌های پیشگیری، فقر فرهنگی، پائین بودن سطح سواد، فقر اقتصادی و وسیع بودن بُعد خانوار در ارتباط است.

پژوهشگر تحقیق خود را بر روی ۳۰ خانوار برای مدت یکسال و نیم در یک مرکز بهداشت اطفال در ایالت میشیگان انجام داد. مشخصه این خانوارها فقر اقتصادی و فرهنگی بوده است. این مرکز بهداشت در یک منطقه فقیرنشین قرار داشت و خدمات به طور رایگان برای خانواده‌های تحت پوشش عرضه می‌شد. پژوهشگر با توجه به مختصات جامعه مورد بررسی به این نتیجه رسیده بود که گروهی از واحدهای مورد پژوهش که از ارزش بالاتری برخوردارند، اغلب در رابطه با پیشگیری، بهداشت و سلامت آگاهی دارند و به راحتی برای انجام امور بهداشتی به درمانگاه مراجعه می‌کنند همچنین بین عامل سواد و میزان استفاده آنان از خدمات بهداشتی رابطه معنی دار وجود دارد.

کلمبو و فری بورن^۲ (۱۹۷۹) در پژوهش‌ها و مطالعات خود نشان داده‌اند که تأثیر آموزش بهداشت مردمیان بهداشتی در استفاده از خدمات بهداشتی کاملاً محسوس است. آنها این

بهداشت است پرستار باید به مسئله مصنوع سازی و واکسیناسیون در ابعاد مختلف آن آشنا باشد و در هر موقعیتی بتواند امکانات بهتری در اختیار مردم قرار دهد.

بیان مسئله پژوهش:

تعیین میزان آگاهی مادران در مورد واکسیناسیون کودکان صفر تا دو سال، در مراکز بهداشت منتخب شهر تهران.

اهداف پژوهش:

۱- تعیین میزان آگاهی مادران در مورد واکسیناسیون کودکان در دو سال اول زندگی.

۲- تعیین چگونگی تأثیر مشخصات کلی (سن، سطح تحصیلات، درآمد خانواده، تعداد دفعات حاملگی، هزینه بهداشت و درمان و تزریق بموقع واکسن) بر میزان آگاهی.

۳- تعیین ارتباط بین آگاهی مادران در زمینه واکسیناسیون و اجرای برنامه واکسیناسیون در دو سال اول تولد.

سوالات پژوهش:

۱- میزان آگاهی مادران در مورد واکسیناسیون کودکان در دو سال اول زندگی چقدر است؟

۲- تأثیر مشخصات کلی مادران بر میزان آگاهی آنان تا چه اندازه است؟

۳- آیا رابطه‌ای بین آگاهی مادران در مورد واکسیناسیون کودکان در دو سال اول تولد و انجام بموضع واکسیناسیون وجود دارد؟

مروری بر مطالعات انجام شده

آنچونی ورید^۳ (۱۹۷۷) به منظور توجیه و بیان مصنوع سازی به عنوان یکی از با ارزش‌ترین ابزار پیشگیری از بیماریهای واگیر، مطالعاتی را انجام داده‌اند و نتیجه گرفته‌اند که علیرغم اینکه واکسیناسیون می‌تواند از موثرترین برنامه‌های بهداشتی و پیشگیری در جامعه باشد. هنوز تعداد زیادی از کودکان هستند که برنامه‌های توصیه شده واکسیناسیون را دریافت نکرده‌اند. آنها پژوهشی را به مدت دو سال در یک منطقه از ایالت اوهايو به شکل واکسیناسیون اجباری قبل از سن مدرسه در بین ۶۳۰۰۰ کودک انجام دادند در بررسیهای مقدماتی مشخص

در این پژوهش یک گروه از مادران که هر کدام از آنها حداقل یک کودک صفر تا دو سال داشته اند به عنوان واحد مورد پژوهش انتخاب شده اند. داده ها در یک مرحله و در یک زمان از واحد های مورد پژوهش کسب گردیده است. این پژوهش یک متغیری است و آن عبارتست از میزان آگاهی مادران در مورد واکسیناسیون کودکان در ۲ سال اول تولد.

ب - جامعه پژوهش: برای یافتن جامعه یکنواخت، کلیه مادران مراجعه کننده به یکی از مراکز بهداشت دولتی تهران که حداقل دارای یک کودک صفر تا دو سال بوده اند مورد مطالعه قرار گرفته اند و دارای معیارهای تعیین شده برای واحد های مورد پژوهش می باشند.

ج - نمونه پژوهش: انتخاب نمونه به نحوی انجام شده است که بتواند معرف جامعه مورد پژوهش باشد. به این طریق که ۳۰ نفر از مادران بین سالین ۱۵ تا ۴۵ سال با مشخصات کلی از قبیل سطح تحصیلات متفاوت (دبستان، دبیرستان، دانشگاهی) مشاغل گوناگون (خانه دار، کارمند، کارگر، دانشجو) و با دارای بودن حداقل یک کودک صفر تا دو سال از بین مراجعین به مرکز بهداشت بصورت تصادفی انتخاب شده اند.

د - محیط پژوهش: این پژوهش در یکی از مراکز بهداشت دولتی وابسته به وزارت بهداری در شهر تهران انجام شده است. این محیط در مرکز شهر تهران قرار دارد. محیط پژوهش خدمات بهداشتی را برای کودکان سالم، مادران باردار، تنظیم خانواره ارائه می دهد تعداد مراجعین به مرکز بهداشت روزانه بین ۲۰ تا ۶۰ مراجух کننده است. در مجموع پژوهشگر محیط پژوهش را برای دست یافتن به چند هدف انتخاب کرده است:

اول آنکه تعداد مادران مورد مطالعه به تعداد کافی در اختیار پژوهشگر بوده است.

دوم در این مرکز کلیه خدمات بهداشت مادر و کودک عرضه می شود و سوم امکان جمع اوری داده ها از بین جمعیت مورد بررسی بیشتر بوده است.

۵- روش گردآوری داده ها: در این پژوهش ابزار گردآوری

بررسی را بر روی دو دسته از کودکان قبل از سن مدرسه و خانواده های آنان انجام دادند و به یک گروه آموزش های لازم در زمینه استفاده از خدمات بهداشتی داده شد. گروهی که آموزش دیده بودند ۵۵٪ افزایش را نسبت به کودکان و خانواده هایی که از این آموزش بی بهره بودند نشان دادند. پژوهشگر به این نتیجه رسیده بود که آموزش باعث تغییر رفتار و تغییر نگرش کودکان و خانواده های آنان نسبت به استفاده از خدمات بهداشتی می گردد.

کالدول^۱ (۱۹۸۱) معتقد است که آموزش مادران مهمترین عامل در کاهش سطح مرگ و میر کودکان است. کالدول طی بررسیهای خود در نیجریه نشان داد که بین سواد مادران و مرگ و میر کودکان آنان رابطه معنی داری وجود دارد. تحقیقات وی نشان داده است که علاوه بر عامل سواد متغیرهایی چون وضعیت اقتصادی، اجتماعی نیز در مرگ و میر اطفال موثر بوده است. او طی بررسیهای خود نشان داد که مرگ و میر کودکان مادران بی سواد، دو برابر مادرانی است که سواد ابتدایی دارند. این نسبت در رابطه با مادرانی که دارای سواد متوسطه هستند به ۴ برابر می رسد.

چمبرلین^۲ (۱۹۸۰) همچنین ضمن بررسیهای خود به این نتیجه رسیده که تعلیم و آموزش مادران در مورد اصول رشد و نمو کودکان موجب آگاهی بیشتر آنان می گردد. چمبرلین دو گروه را انتخاب کرده به یک گروه از آنان پرستاران بهداشت و به یک گروه پزشکان متخصص اطفال آموزش هایی را در زمینه استفاده از خدمات بهداشتی، مراقبت های بهداشتی و رشد تکامل کودک داده بودند.

نتیجه پژوهش نشان داده است که مادرانی که تحت تعلیم پرستاران بهداشت بوده اند، به نسبت بیشتری از مراقبت های بهداشتی استفاده کرده اند و از آگاهی بیشتری برخوردار بوده اند.

روش پژوهش:

الف - نوع پژوهش: این پژوهش یک بررسی توصیفی است. بدین معنی که داده ها، توصیفی از موقعیت موجود درباره میزان آگاهی مادران در مورد واکسیناسیون کودکان صفر تا دو سال می باشد که در یکی از مراکز بهداشتی دولتی منتخب شهر تهران انجام شده است.

در رابطه با وضعیت آموزش مادران در مورد واکسیناسیون و میزان آگاهی آنان از نوع واکسنهای ضروری بستگی معنی داری بین صفات موجود است. وجود این بستگی نهایانگر آن است که آموزش مادران نقش ارزشمندی را در کسب آگاهیهای آنان داشته است.

در رابطه با میزان آگاهی مادران از نوبتهاي هر واکسن و بستگی آن با مشخصات کلی مادران بررسی جداول نشان دهنده بعضی از وقایع موجود است. بدین معنی که بین صفت سن مادران و میزان آگاهی آنان از نوبتهاي واکسنها بستگی معنی داری وجود ندارد. در حالیکه بین صفت سن هنگام ازدواج و آگاهی مادران از نوبتهاي هر واکسن رابطه قابل قبول و معنی داری وجود دارد. بخصوص یافته های این مورد نشان می دهد که مادرانی که سن آنها بین ۱۹-۱۲ سال بوده است، نسبت به نوبتهاي هر واکسن آگاهی مطلوب داشته اند. همچنین رابطه معنی داری بین صفات کمی سطح تحصیلات، شغل مادران و میزان آگاهی آنان از نوبتهاي هر واکسن وجود دارد. بین متغیر وضعیت آموزش مادران و آگاهی آنان از نوبتهاي هر واکسن نیز رابطه معنی داری موجود است. و این بدان معنی است که آموزش در میزان آگاهی تأثیر مطلوب بجای می گذارد.

در مورد سؤال دوم این پژوهش یافته های حاصل از جداول مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت. بستگی بین صفت سن، سن هنگام ازدواج، سن اولين بارداری و میزان آگاهی مادران از موارد عدم استفاده از واکسنها نیز سنجیده شده است.

در رابطه با شغل مادران و میزان آگاهی آنان از موارد عدم استفاده از واکسنها نیز بستگی کامل بین صفات مذکور وجود دارد.

همچنین در مورد هدف سوم این پژوهش که بستگی بین صفات سن، تعداد دفعات بارداری، سطح تحصیلات، شغل، درآمد ماهیانه، هزینه های بهداشتی و میزان آگاهی مادران از یادآور واکسنها را می سنجد، نشان می دهد که بین کلیه صفات فوق و متغیر مربوطه، بستگی معنی داری موجود نیست بستگی بین صفات سن، سن هنگام ازدواج، سن اولين بارداری، وضعیت آموزش مادران با میزان آگاهی آنان از یادآور واکسنها نیز سنجیده شده است که چنین رابطه معنی دار بین صفات مذکور است. همچنین رابطه بین میزان آموزش مادران در مورد

داده ها پرسشنامه است پرسشنامه پس از کسب اعتبار علمی و اعتماد علمی با استفاده از فرمول کود ریچاردسون^(۱) با ۹۹٪ ضریب اطمینان بین واحدهای مورد پژوهش توزیع و داده ها با استفاده از روش مصاحبه در برخی از موارد جمع آوری شده است.

و - روش تجزیه و تحلیل داده ها: باید مذکور شد که نوع داده ها در مجموع اسمی، متناسب است و مشخصات داده ها مطلق، پیوسته و ذهنی بوده است. داده ها از طریق آمارهای توصیفی برای کلیه اهداف پژوهش تجزیه و تحلیل شده است. اطلاعات توصیفی به وسیله نمایش جداول توزیع فراوانی و درصد بیان شده است. آمارهای استیباطی در این پژوهش آزمون کای دو و ضریب تفاوت چورپروف^(۲) بوده است که اختلافات بین متغیرها را بیان می دارد. برای دریافت میزان آگاهی چهار حالت کاملاً آگاه، نسبتاً آگاه اندکی آگاه و نا آگاه درنظر گرفته شده و امتیاز داده شده است. سپس حالت های یک و دو در یکدیگر ادغام شده و با عنوان حالت آگاهی مطلوب در جداول انکلاس یافته است. حالت های سوم و چهارم نیز در یکدیگر ادغام شده و به عنوان آگاهی ضعیف در جداول مشخص گردیده است.

بحث و بررسی یافته ها:
 پژوهشگر با درنظر گرفتن اهداف و سوالات این پژوهش، به بررسی یافته ها پرداخته است. بدین معنی که در مورد سؤال اول این پژوهش (میزان آگاهی مادران در مورد واکسیناسیون کودکان در دو سال اول تولد چقدر است) هدف اول و دوم آن (تعیین میزان آگاهی مادران در مورد واکسیناسیون کودکان صفر تا دو سال و چگونگی تأثیر مشخصات کلی واحدهای مورد پژوهش بر میزان آگاهی آنان) یافته های حاصل در جداول موردنظر تنظیم شده است. در استخراج نتایج پرسشنامه ها بستگی بین ۹ صفت کیفی و کمی از مادران مورد پرسش و خانواده های آنها و ۷ مورد آگاهی نسبت به مسائل واکسیناسیون اطفال اندازه گیری و محاسبه شد. بررسی جداول و محاسبه آزمون آماری $\chi^2 = 1/2$ در رابطه با توزیع فراوانی مادران مورد پرسش بر حسب سن و میزان آگاهی آنان از نوع واکسنها ضروری برای اطفال صفر تا دو سال نشان دهنده عدم بستگی معنی دار بین دو صفت است. همچنین تجزیه و تحلیل صفات سن هنگام ازدواج و میزان آگاهی مادران از نوع واکسنها ضروری نشان دهنده بستگی معنی داری بین دو صفت است.

و کودکان قادر خواهند بود آموزش‌های ضروری را به آنها بدند و در واقع نقش مؤثر خود را در حفظ سلامت کودکان و پیشگیری از بیماریهای واگیر و اعتلاء سلامت جامعه ایفا کنند. یافته‌های این پژوهش راهنمای مفیدی برای پرستاران بالینی و کلیه افرادی است که به نحوی با مادران جوان در ارتباط هستند و ایشان را در امر آموزش مسائل واکسیناسیون یاری می‌دهند و در ابعاد وسیع بهداشتی می‌تواند در شناخت بیشتر مادران و کودکان و نیازهای بهداشتی آنان مؤثر واقع شود.

- نتایج این پژوهش هشداری برای مسئولین مراکز آموزش عالی پرستاری است، زیرا که با تکیه بر نتایج این پژوهش می‌توانند در فهرست محتوى دروس بهداشت اعم از فردی و همگانی بیماریهای واگیر و پرستاری اطفال تاکید بیشتری بر آموزش بهداشت در امر پیشگیری به دانشجویان کرده و آموزش بالینی را در مراکز بهداشت درمان و عرصه‌های خدمت (اعم از خانواده و جوامع شهری و روستایی) بیشتر و باتداوم و پیگیری انجام دهند.

ضمناً یافته‌های این پژوهش هشداری است برای مسئولین محترم و برنامه‌ریزان بهداشتی، تا پرستار بهداشت جامعه را در سطح وسیعتری در برنامه‌ریزی و اجرای فعالیتهای بهداشتی سهیم کنند، و پویایی نقش او را در این امر مهم احیاء نمایند.

چند پیشنهاد برای پژوهش‌های بعدی:

- عدم وسعت جامعه مورد تحقیق باعث شده که دستیابی به بعضی از روابطهای متغیرهای موجود با اشکال رویرو گردد. لذا پژوهشگر معتقد است که در تحقیقات بعدی حجم جامعه با وسعت بیشتری انتخاب شود.

- این پژوهش می‌تواند در سطح یک تحقیق مقایسه‌ای انجام گیرد، بطوریکه جامعه مورد بررسی را قبل و پس از آموزش در مورد مسائل واکسیناسیون مورد مطالعه قرار دهند زیرا که نتایج این پژوهش نشان داده است که آموزش قبلی مادران در حدود واکسیناسیون با آگاهی آنان رابطه معنی دار داشته است.

- این پژوهش می‌تواند در جامعه دانش آموزان دختر دبیرستانی انجام شود. زیرا یافته‌های حاصل از این پژوهش نشان داده است که رابطه معنی داری بین سن هنگام ازدواج و میزان آگاهی آنان از انواع واکسن‌های ضروری وجود داشته است.

واکسیناسیون با صفات و مشخصات کلی آنان بستگی معنی داری را نشان می‌دهد. این بدان معنی است که آموزش قبلی مادران در مورد واکسیناسیون در کسب آگاهی‌های آنان نقش تعیین کننده داشته است. متغیر سن هنگام ازدواج نیز از عوامل عمدی در کسب آگاهی‌های مادران بوده است.

نتیجه گیری نهایی:

یافته‌های حاصل از این پژوهش براساس اهداف و سوالات پژوهش مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در این پژوهش در رابطه با هر یک از مشخصات فردی واحدهای مورد پژوهش و آگاهی آنان از واکسیناسیون، داده‌ها توسط پرسشنامه جمع آوری گردید آزمون‌های آماری نشان دادند که سطح تحصیلات واحدهای مورد پژوهش در میزان آگاهی آنان عامل تعیین کننده‌ای نبوده است.

نکته دیگر اینکه بین متغیر آموزش مادران و آگاهی آنان از واکسیناسیون کودکان صفر تا دو سال رابطه معنی دار و بستگی نزدیک وجود داشته است. به نظر پژوهشگر آموزش مادران در زمینه واکسیناسیون زمانی موثر و مفید خواهد بود که برنامه‌های آموزش بهداشت براساس نیاز مادران، امکانات موجود و اساس علمی، برنامه‌ریزی و اجرا گردد. به نظر پژوهشگر جامعه امامتی است در دست ما که هر فردی در تغییر آن موثر است و اگر یادگیری تغییر رفتار محسوب گردد بنابر این آموزش به مادران باعث یادگیری آنان شده و کسب آگاهیها باعث مراجعه صحیح‌تر آنان به مراکز بهداشتی می‌گردد.

موارد استفاده در پرستاری

نتایج این پژوهش می‌تواند در موارد مختلف زیر مورد استفاده قرار گیرد.

- با توجه به یافته‌های این پژوهش که آموزش مادران بر میزان آگاهی‌های آنان مؤثر بوده است و در پسیاری از جداول بستگی این دو صفت معنی دار بدست آمده است لذا کاربرد این پژوهش در خدمات بهداشتی می‌تواند مورد استفاده پرستاران بهداشت قرار گیرد. زیرا این گروه از پرستاران به دلیل نوع تخصص خود در ارتباط بیشتری با مادران و کودکان در مراکز بهداشت، مهدکودکها و جامعه بوده و با آگاهی کافی که در مورد واکسیناسیون دارد. از طریق ارزیابی و بررسی نیازهای مادران

منابع مورد مطالعه این پژوهش در دفتر انتشارات دانشکده موجود است.

Study of Mothers' Knowledge about Vaccination of 0-2 Year's Pediatrics in Health Centers of Health Ministry- Tehran

Fateme Dabbaghi*, Shahnaz Roshan*, Farangis Shahpourian**, Parviz Kamali***

*Ms in Public Health Nursing

** Ms in Medical Surgical Nursing

***Ms in Statistics

Extract

Surprisingly, vaccination has well controlled Diphtheria, Tetanus, Pertussis, Poliomyelitis and Measles in fifty last years. Also tetanus and Tuberculosis in pediatric has gone, but vaccination as one of the most effective methods in prevention is not accessible to all the children in the world. Based on the Mahler Theories, about 80 million children were born in under development countries yearly but all of them aren't vaccinated. There are lots of reasons with special importance in different countries. Reasons such as: no enough accessible services for mothers to vaccinate their children in appropriate ages and lack of professional personal for management and planning which resulted in not using vaccination programs to reduce the mortality.

Keywords: Vaccination; prevention; Knowledge